

HOMENATGE

Curt Wittlin in memoriam: de Basilea a l'Ebre

Emigdi Subirats
escriptor

Curt Wittlin va ser un excels medievalista, nascut a Reinach (Basilea) el 1941 i traspassat a Tortosa el passat 23 de setembre del 2019. El seu espai vital va anar traslladant-se des de Suïssa fins al Canadà, per finalment fer casa vora la tranquil·litat de les aigües de l'Ebre. Amb tot, hem de destacar per damunt de tot la seua fidelitat a la catalanitat. La seua figura dona vida a la cèlebre frase: *que català no s'hi neix, sinó que se n'exerceix*. La seua és la història d'un enamorament perenne per la llengua i la cultura catalanes. A partir de la coneixença i del mestratge a la Universitat de Basilea del professor castellanenc Dr. Germà Colom (Castelló de la Plana 1928-Barcelona 2020), un dels lingüistes més importants per a la filologia romànica i la lexicologia catalana, va entrar en contacte amb l'àmbit de la romanística. Va rebre beques d'estudi als anys 1960 per residir a Barcelona, sota el mecenatge de dirigents d'Òmnium Cultural com Francesc Recasens (Reus 1893-Barcelona 1965). A partir de 1967, un cop instal·lat laboralment com a professor de llengua i literatura franceses a la Universitat de Saskatchewan, a la

ciutat canadenca de Saskatoon, va desenvolupar una notable carrera com a investigador literari, i es va especialitzar principalment en les lletres catalanes del Segle d'Or. Sobre tot, en la figura del flare i prosista Francesc Eiximenis (Girona 1330-Perpinyà 1409), un dels autors catalans medievals més llegits, copiats, publicats i traduïts.

Un cop jubilats de la docència, al tombant d'aquesta centúria, conjuntament amb la seua esposa Marie-Louise es van retirar vora l'Ebre, on portaven una vida carregada de passejades per la muntanya i d'estudis acadèmics. Va esdevenir un usuari preuat de la Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa, a la vegada que va col·laborar en nombroses ocasions amb la Biblioteca Manuel Pérez Bonfill de Campredó. Amb l'amic Curt vaig tindre el plaer de compartir moments daurats amb la seua dialèctica impactant i precisa. Nogensmenys, la seua saviesa era enciclopèdica, amb la qual cosa els seus coneixements literaris se'ns presentaven com a veritablement sorprenents. Havia publicat estudis sobre les màximes patums literàries catalanes:

des de mítics poetes com Ausiàs March i Jordi de Sant Jordi, a prosistes de la categoria de Joan Roís de Corella, Joanot Martorell o Ramon Llull.

Va ser president de la Societat Catalana de Nord-amèrica de 1990 a 1993, va ingressar com a membre de l'Institut d'Estudis Catalans el 1997, dos anys després va rebre el Premi Internacional Catalònia de l'Institut d'Estudis Catalans, mentre que el 2000 va ser guardonat amb la Creu de Sant Jordi. Des del 2004 era membre corresponent estranger de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona.

Ens va deixar ara just fa un any, després d'una llarga malaltia d'envelliment prematur. Sortosament, el vam poder acomiadar amb tots els honors literaris, tal com li hauria complagut. Al darrer comiat hi van ser presents tota una amalgama d'escriptors i artistes ebrencs, així com els màxims responsables polítics de la ciutat i de l'àmbit cultural ebrenc. Senzillament, tal com era de menester!

Tanmateix, la Maria Lluïsa Wittlin ens va sorprendre molt gratament

en comunicar-nos que Curt i ella havien decidit concedir un significatiu llegat econòmic a les biblioteques de Tortosa i de Campredó, com a mostra d'agraïment a l'atenció rebuda. És una mostra de generositat immensa que cal agrair de tot cor. Amb el llegat corresponent, des del govern de Campredó hem pogut adquirir un equip audiovisual que permetrà emetre diversos vídeos sobre el món medieval a la torre de Font de Quinto, una de les construccions templeres més emblemàtiques de les comarques centrals dels Països Catalans. Es tracta d'un nou pas endavant considerable en un edifici que en els darrers anys està experimentant un procés d'embelliment, amb projectes d'interpretació històrica molt interessants, que li han permès convertir en una icona dels estudis sobre els templers i el tram sud de la Batalla de l'Ebre. En homenatge, li hem dedicat una placa amb la inscripció: *Sapere Aude, Lhumanisme viatja amb els llibres*, frase sui generis, que pretén transmetre tot un ideari intel·lectual i literari veritablement exemplar.

Conexia prou bé l'obra del literat re-

naixentista Cristòfor Despuig (Tortosa 1510-1574); també el pensament de sant Vicent Ferrer (València 1350-Gwened, Bretanya 1419), del qual criticava el seu lamemtable paper al decisiu Compromís de Casp (1412), llaurant a favor d'una dinastia forastera, així com en la difusió de l'antisemitisme a la històrica Disputa de Tortosa (1413-1414): el més important debat interreligiós entre representants cristians i jueus que es va dur a terme a la Corona d'Aragó.

La figura de Curt Wittlin va deixar una nodrida petjada a la terra de l'Ebre mitjançant diversos estudis sobre la Tortosa de l'Edat Mitjana. El nostre agraïment més sentit a un home suís amb cor català, convençut independentista, que va realitzar una tasca formidable en la difusió de les nostres lletres medievals.